

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Архангай аймгийн Хайрхан сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2024/171/-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.open.audit.mn
Архангай аймаг
2023 он

Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа
Утас: 7033-3141
Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn
Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар
Утас: 7033-2860
Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn
Гэрээгээр аудит гүйцэтгэсэн:
Бизкон аудит ХХК Архангай аймаг дахь салбар
Ахлах аудитор Ч.Анхбаяр
Утас: 8511-6555
Цахим хаяг: ankha964@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
Асуудлыг онцолсон хэсэг	Error! Bookmark not defined.
Аудитын гол асуудал	Error! Bookmark not defined.
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан.....	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	10
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	10
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	12
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	12
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	12
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	14
3.5.3 Нэмэлт төсөв	15
3.5.5 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл	15
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	15
4.1 Ерөнхий зүйл	15
4.2 Материаллаг байдал	15
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	16
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	16
4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд.....	17
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	17
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	17
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	18
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	19

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
БГАҮТХ	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ЭМГ	Эрүүл мэндийн газар
ЭМДС	Эрүүл мэндийн даатгалын сан
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АРХАНГАЙ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2024.02.25 № 124

танай _____-ны № _____-т

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ХАЙРХАН
СУМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН
ДАРГА Б.ЦЭРЭНХАНД ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Хайрхан сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Хайрхан сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно. Үүнд:

1. Тайлант жилд нягтлан бодох бүртгэлийг холбогдох стандарт, хууль тогтоомжийн дагуу хөтлөөгүйгээс нийгмийн даатгалын шимтгэлийн 7,453.9 мянга, хувь хүний орлогын татварын 3,880.7 мянга, нийт 11,334.6 мянган төгрөгийн өр төлбөр үүсгэж, барагдуулаагүй
2. Батлагдсан төсвөөс 7,559.5 мянган төгрөгийн зардлыг зориулалт бус зарцуулсан

Дээрх зөрчил нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4.3, 20 дугаар зүйлийн 20.2.4, 20.2.5 дахь заалтуудтай нийцээгүй, аудитын үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Хайрхан сумын ЭМТ нь тайлант ЭМЯ-аас 83,435.7 мянган төгрөгийг үндсэн хөрөнгө, 22,348.1 мянган төгрөгийн бараа материалыг үнэ төлбөргүй хүлээн авсныг санхүүгийн тайланд тусгасан байна.

Аудитын гол асуудал

Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай” Засгийн газрын 2023 оны 241 дүгээр тогтоолын дагуу тус байгууллагын албан хаагчдын үндсэн цалинг 2023 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс шинэчлэн баталсан байна. Үүнтэй холбоотойгоор цалин хөлс, нэмэгдэл урамшууллын зардал өмнөх оноос 52.05 хувиар өссөн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 8 үндсэн зорилтын хүрээнд 44 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг Хайрхан сумын Засаг даргаас 89.4 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.БАЙГАЛМАА

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	197,508,992.68	137,072,974.60
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	105,335,398.97	18,442,583.23
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	105,335,398.97	18,442,583.23
31210	Төгрөг	105,335,398.97	18,442,583.23
31211	Төрийн сангийн харилцах	105,335,398.97	18,442,583.23
33	АВЛАГА	119,649.00	14,750,930.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	0	14,631,281.00
33500	Бусад авлага	119,649.00	119,649.00
33510	Байгууллагаас авах авлага	33,000.00	33,000.00
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	86,649.00	86,649.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	92,053,944.71	103,879,461.37
35100	Түүхий эд материал	68,416,386.21	90,196,213.37
35110	Тусгай зориулалттай материал	743,000.00	
35130	Эм боох материал	67,673,386.21	90,196,213.37
35400	Хангамжийн материал	23,637,558.50	13,683,248.00
35410	Бичиг хэргийн материал	471,300.00	501,300.00
35420	Аж ахуйн материал	20,951,325.00	10,654,180.00
35460	Хүнсний материал	2,214,933.50	2,527,768.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,657,719,098.00	1,646,741,270.59
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,657,719,098.00	1,646,741,270.59
39200	Биет хөрөнгө	1,644,683,098.00	1,633,705,270.59
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,488,075,582.00	1,488,075,582.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-116,220,274.60	-172,057,259.32
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	93,166,994.00	118,166,994.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-24,646,089.44	-42,511,088.45
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	393,859,144.49	453,741,364.20
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-255,239,211.92	-289,569,903.82
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	64,779,734.38	93,405,338.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-9,569,946.89	-26,022,922.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	14,244,284.00	14,244,284.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,767,118.02	-3,767,118.02
39300	Биет бус хөрөнгө	13,036,000.00	13,036,000.00
39301	Програм хангамж	762,000.00	762,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-522,000.00	-522,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	12,796,000.00	12,796,000.00
3	НИИТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,855,228,090.68	1,783,814,245.19
4	НИИТ ӨР ТӨЛБӨР	0	11,334,601.12
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0	11,334,601.12
41300	Өглөг	0	11,334,601.12
41360	Бусад өглөг	0	11,334,601.12
41363	Татварын өглөг /ТӨҮГ/	0	3,880,729.48
41364	НДШ-ийн өглөг /ТӨҮГ/	0	7,453,871.64
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,855,228,090.68	1,772,479,644.07
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,855,228,090.68	1,772,479,644.07
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	229,127,433.20	229,127,433.20
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	229,127,433.20	229,127,433.20
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,393,679,942.30	1,310,931,495.69
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-385,885,486.53	1,393,679,942.30
51220	Тайлант үеийн үр дүн	1,779,565,428.83	-82,748,446.61
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	232,420,715.18	232,420,715.18
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,855,228,090.68	1,783,814,245.19

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,500,263,234.67	900,400,498.44
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,843,312,088.67	106,743,689.50
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,843,312,088.67	106,743,689.50
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	0	959,800.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0	959,800.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	1,720,272,643.29	83,435,759.30
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	123,039,445.38	22,348,130.20
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	656,951,146.00	793,656,808.94
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	69,548,100.00	76,546,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	69,548,100.00	76,546,800.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	587,403,046.00	717,110,008.94
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	587,403,046.00	717,110,008.94
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	720,697,805.84	983,148,945.05
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	720,697,805.84	983,148,945.05
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	703,546,834.84	950,835,833.82
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	348,910,486.25	541,406,937.89
210101	Үндсэн цалин	204,731,532.39	320,792,381.10
210102	Нэмэгдэл	103,105,838.80	162,751,909.79
210104	Урамшуулал	33,196,016.06	56,225,780.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	7,877,099.00	1,636,867.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	42,077,686.00	67,603,085.28
210201	Тэтгэврийн даатгал	30,054,636.00	45,677,058.18
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,941,662.00	5,373,771.54
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,353,330.00	4,756,930.94
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	536,819.00	1,047,777.42
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,191,239.00	10,747,547.20
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	51,047,129.00	49,676,348.77
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,421,877.00	5,301,799.17
210302	Түлш, халаалт	43,850,382.00	34,644,159.60
210303	Цэвэр, бохир ус	3,774,870.00	9,730,390.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	40,909,025.00	76,510,143.63
210401	Бичиг хэрэг	5,718,950.00	5,603,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	23,152,025.00	33,470,240.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,247,220.00	4,788,758.63
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	348,600.00	7,559,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,442,230.00	25,088,145.00
2105	Нормативт зардал	115,944,399.67	55,654,531.54
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	108,244,125.17	48,582,106.04
210502	Хоол, хүнс	5,850,274.50	7,072,425.50
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,850,000.00	1
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,182,400.00	7,763,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	199,100.00	630,000.00
210604	Урсгал засвар	2,983,300.00	7,133,400.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,268,000.00	952,000.00

Архангай аймгийн Хайрхан сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210702	Дотоод албан томилолт	3,268,000.00	952,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,189,500.00	2,564,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	0	1,950,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0	500,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	40,200.00	114,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	60,000.00	1
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	1,089,300.00	1
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	97,018,208.92	148,705,386.71
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,498,500.00	10,360,800.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	78,519,708.92	138,344,586.71
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	17,150,971.00	32,313,111.23
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	0	3,586,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	0	3,586,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	17,150,971.00	28,727,111.23
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	17,150,971.00	28,727,111.23
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	1,779,565,428.83	-82,748,446.61
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	1,779,565,428.83	-82,748,446.61

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>708,150,346.00</u>	<u>779,985,327.94</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	959,800.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	-	959,800.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	-	959,800.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	959,800.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	708,150,346.00	779,025,527.94
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	69,548,100.00	76,546,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	69,548,100.00	76,546,800.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	638,602,246.00	702,478,727.94
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	638,602,246.00	702,478,727.94
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>611,339,676.25</u>	<u>822,947,143.68</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	611,339,676.25	822,947,143.68
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	594,188,705.25	790,634,032.45
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	348,910,486.25	530,530,122.05
210101	Үндсэн цалин	204,731,532.39	291,078,211.63

Архангай аймгийн Хайрхан сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210102	Нэмэгдэл	103,105,838.80	179,327,587.86
210104	Урамшуулал	33,196,016.06	57,287,455.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	7,877,099.00	2,836,867.56
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	42,077,686.00	67,145,300.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	30,054,636.00	46,256,400.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,941,662.00	5,222,600.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,353,330.00	4,177,500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	536,819.00	1,044,600.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,191,239.00	10,444,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	51,047,129.00	47,134,388.77
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,421,877.00	5,301,799.17
210302	Түлш, халаалт	43,850,382.00	34,644,159.60
210303	Цэвэр, бохир ус	3,774,870.00	7,188,430.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	37,431,175.00	58,836,758.63
210401	Бичиг хэрэг	3,967,250.00	5,387,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	22,882,025.00	36,012,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,278,100.00	5,021,758.63
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,897,600.00	2,160,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,406,200.00	10,255,200.00
2105	Нормативт зардал	86,535,129.00	61,488,963.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	76,556,739.00	47,882,803.00
210502	Хоол, хүнс	8,128,390.00	7,386,160.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,850,000.00	6,220,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,492,900.00	11,051,900.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	630,500.00	1,284,000.00
210604	Урсгал засвар	4,862,400.00	9,767,900.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,268,000.00	952,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,268,000.00	952,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	885,200.00	2,564,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	1,950,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	500,000.00

Архангай аймгийн Хайрхан сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210803	Даатгалын үйлчилгээ	40,200.00	114,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	60,000.00	-
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	785,000.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,541,000.00	10,930,600.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,541,000.00	10,930,600.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	17,150,971.00	32,313,111.23
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	3,586,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	3,586,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	17,150,971.00	28,727,111.23
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	17,150,971.00	28,727,111.23
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>96,810,669.75</u>	<u>42,961,815.74</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	15,966,163.63	43,931,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	15,966,163.63	43,931,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	15,966,163.63	43,931,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	15,966,163.63	43,931,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>-15,966,163.63</u>	<u>-43,931,000.00</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	80,844,506.12	86,892,815.74
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	105,335,398.97
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	105,335,398.97	18,442,583.23

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	229,127,433.20	232,420,715.18	-385,885,486.53	75,662,661.85
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	1,779,565,428.83	1,779,565,428.83
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	229,127,433.20	232,420,715.18	1,393,679,942.30	1,855,228,090.68
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	229,127,433.20	232,420,715.18	1,393,679,942.30	1,855,228,090.68
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-82,748,446.61	-82,748,446.61
20	2023 оны 6-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	229,127,433.20	232,420,715.18	1,310,931,495.69	1,772,479,644.07

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны		Зөрүү	Хувь
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	696,600,500.00	665,444,748.59	31,155,751.41	95.53
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	696,600,500.00	665,444,748.59	31,155,751.41	95.53
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	696,600,500.00	665,444,748.59	31,155,751.41	95.53
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	422,907,300.00	393,577,581.42	29,329,718.58	93.06
210101	Үндсэн цалин	267,256,000.00	239,745,226.33	27,510,773.67	89.71
210102	Нэмэгдэл	109,862,900.00	96,993,863.90	12,869,036.10	88.29
210104	Урамшуулал	35,624,700.00	46,674,791.19	-11,050,091.19	131.02
210105	Гэрээт ажлын хөлс	10,163,700.00	10,163,700.00	0.00	100.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	54,430,000.00	54,430,000.00	0.00	100.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	38,376,500.00	38,376,500.00	0.00	100.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,013,700.00	4,013,700.00	0.00	100.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,210,500.00	3,210,500.00	0.00	100.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	803,100.00	803,100.00	0.00	100.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,026,200.00	8,026,200.00	0.00	100.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	16,000,000.00	15,906,551.37	93,448.63	99.42
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,000,000.00	3,850,551.37	1,149,448.63	77.01
210302	Түлш, халаалт	10,000,000.00	11,556,000.00	-1,556,000.00	115.56
210303	Цэвэр, бохир ус	1,000,000.00	500,000.00	500,000.00	50.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	45,432,600.00	45,022,501.80	410,098.20	99.10
210401	Бичиг хэрэг	4,300,000.00	4,276,000.00	24,000.00	99.44
210402	Тээвэр, шатахуун	23,915,600.00	23,915,600.00	0.00	100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,660,000.00	4,274,301.80	385,698.20	91.72
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,276,500.00	1,276,100.00	400.00	99.97
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	11,280,500.00	11,280,500.00	0.00	100.00
2105	Нормативт зардал	111,697,600.00	111,691,971.00	5,629.00	99.99
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	94,746,000.00	94,743,571.00	2,429.00	100.00
210502	Хоол, хүнс	15,526,900.00	15,526,900.00	0.00	100.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,424,700.00	1,421,500.00	3,200.00	99.78
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,225,600.00	5,813,340.00	412,260.00	93.38
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,225,300.00	2,813,040.00	412,260.00	87.22
210604	Урсгал засвар	3,000,300.00	3,000,300.00	0.00	100.00

Архангай аймгийн Хайрхан сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2107	Томилолт, зочны зардал	4,747,000.00	4,203,000.00	544,000.00	88.54
210702	Дотоод албан томилолт	4,747,000.00	4,203,000.00	544,000.00	88.54
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,950,000.00	4,864,000.00	86,000.00	98.26
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,500,000.00	3,500,000.00	0.00	100.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	500,000.00	0.00	100.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	80,000.00	80,000.00	0.00	100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	120,000.00	34,000.00	86,000.00	28.33
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	750,000.00	750,000.00	0.00	100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,210,400.00	29,935,803.00	274,597.00	99.09
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,210,400.00	29,935,803.00	274,597.00	99.09
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	696,600,500.00	699,982,129.82	-16,977,249.82	100.49
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	17,000,000.00	16,906,551.37	93,448.63	99.45
132001	Орон нутгийн төсвөөс	17,000,000.00	16,906,551.37	93,448.63	99.45
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	664,945,200.00	682,015,898.45	-17,070,698.45	102.57
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	664,945,200.00	682,015,898.45	-17,070,698.45	102.57
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,059,600.00	1,059,680.00		
	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	13,595,700.00			
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		13,595,717.15	-13,595,717.15	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		48,133,098.38	-48,133,098.38	
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	22	22	-	100
620001	Удирдах ажилтан	1	1	-	100
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	16	16	-	100
620003	Үйлчлэх ажилтан	5	5	-	100

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 537,377.1 мянган төгрөгийн 1 алдаа илэрснийг залрууллаа.

Залруулсан алдаа:

- Цалингийн зардлын данснаас нийт 537,377.1 мянган төгрөгийг цалингийн өглөг дансанд бүртгэх дансны бичилтийг буруу хийснийг залрууллаа. Энэ нь Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалын 1-р хавсралтаар баталсан “Төсөвт байгууллагуудад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ыг зөрчсөн, ангилал батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Аудитаар нийт 26,157.3 мянган төгрөгийн 4 зөрчил ¹ илэрснээс, 2 албан шаардлага, 1 зөвлөмжийг хүргүүллээ.

Аудитаар илэрсэн 26,157.3 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй зөрчилтэй асуудал нь тогтоосон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын дүн 7,499.7 мянган төгрөгөөс их байгаа тул **Хязгаарлалттай** дүгнэлт өглөө.

3.1 Албан шаардлага

3.1.1 Тайлант жилд нягтлан бодох бүртгэлийг зохих ёсоор хөтлөөгүй цалингийн зардлыг буруу бүртгэснээс тооцооллын алдаа гарч НДШ-ийн 7,453.9 мянга, ХХОАТ-ын 3,880.7 мянга, нийт 11,334.6 мянган төгрөгийн өр төлбөр үүсгэж барагдуулаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" гэсэн заасныг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоож, өр төлбөрийг барагдуулах албан шаардлага хүргүүллээ.

3.1.2 Хог хаягдал зайлуулах зардлаас нийт 7,559.5 мянган төгрөгийг зориулалт бус зарцуулсан зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-т "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" гэж заасныг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоох байх албан шаардлага хүргүүллээ.

3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

3.2.1 Үйлчилгээний төлбөртэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Бохир ус соруулах үйлчилгээг гэрээ байгуулахгүйгээр иргэнээр гүйцэтгүүлж 7,263.2 мянган төгрөгийн төлбөрийг нь цэвэр бохир усны зардлаас шатахуун түгээх станц руу шилжүүлэн олгосон байна.

Энэ нь цэвэр бохир усны батлагдсан зардлыг хяналтгүйгээр зориулалт бус зарцуулах нөхцөлийг бүрдүүлж байгаа бөгөөд Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Үйлчилгээний нөхцөл төлбөрийн хэмжээг харилцагч байгууллагатай тохиролцсон гэрээ байгуулж, үр дүнг дүгнэж ажиллах, төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах арга хэмжээ авах

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

байгууллагад ирүүлнэ” гэсэн заалтын дагуу зөвлөмжийн мөрөөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг 2024 оны 03 дугаар сарын 22-ны дотор ирүүлнэ үү.

Зөвлөмжийн биелэлтийг тооцож, нотлох баримтыг хангуулан 2024 оны 06 дугаар сарын 20-ны дотор Архангай аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Цалингийн бичилт залруулсан	1	537,377.1			1	537,377.1	1	537,377.1				
Дүн	1	537,377.1			1	537,377.1	1	537,377.1				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Өглөг үүсгэсэн	1	11,334.6			1	11,334.6						
Зардлыг зориулалт бүс зарцуулсан	1	7,559.5			1	7,559.5						
Гэрээ байгуулаагүй	1	7,263.2					1	7,263.2				
Дүн	3	26,157.3			2	26,157.3	1	7,263.2				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Мэдээлэл дутуу байршуулсан	1	0			1	0		
Дүн	1	0			1	0		
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулаагүй	1				1			
Дүн	1	0			1	0		
Нийт дүн	2	0			2	0		